



Landbouwcentrum Granen Vlaanderen (LCG) vzw

Graanbericht Nr. 2021. G.23, 10 november 2021

Bladluizen in wintergranen 8-9 november 2021

SAMENGEVAT

De bladluispopulatie lijkt momenteel stabiel. Er werd nergens een significante uitbreiding vastgesteld. In de wintertarwe was maximaal 2% van de planten bezet met minstens één bladluis en in de wintergerst maximaal 5%.

De gemiddelde bezettingsgraad noodzaakt momenteel niet tot behandelen. De lagere minima temperaturen de komende dagen zullen ook een bijkomende rem zijn voor de evolutie van de populatie.

Volg de weersvoorspellingen, de vochttoestand en de bereikbaarheid van de percelen op en tracht een behandeling wat uit te stellen, indien mogelijk.

Deze week werden bladluistellingen uitgevoerd op 23 Vlaamse percelen: 14 percelen wintergerst en 9 percelen wintertarwe. Dit betrof volgende locaties:

- in West-Vlaanderen: Gistel, Helkijn, Houtave, Houtem, Otegem, Poperinge, Zuienkerke en Zwevegem
- in Vlaams-Brabant: Bertem, Holsbeek, Lennik en Tienen
- in Limburg: Bommershoven, Engelmanshoven, Herderen, Jeuk, Koninksem, Nerem, Piringen en Ulbeek

WINTERGERST

De opgevolgde percelen wintergerst zijn gezaaid tussen 25 september en 10 oktober. De verst ontwikkelde gerst vertoont 6 blaadjes. In de wintergerst is gemiddeld 1,7% van de planten bezet met minstens één bladluis, gaande van 0,3% tot 5,0%. De bezetting is stabiel en de populatie breidde in de gerst niet verder uit.

WINTERTARWE

De percelen wintertarwe die geëvalueerd worden, zijn gezaaid tussen 13 en 20 oktober en tonen 1 tot 2 blaadjes. Gemiddeld is 0,7% van de plantjes bezet met één of meer bladluizen. De bezettingsgraad varieert van geen bladluizen tot 2,0% planten bezet met minstens één bladluis. Uitgezonderd 2 Limburgse percelen, breidde de populatie in de wintertarwe ook niet verder uit deze week. Naast één van de Limburgse percelen werd de dorsmaïs geoogst, wat de toename van bladluizen zal beïnvloedt hebben. De toename is echter beperkt en ook de bezettingsgraad blijft beperkt.

De waargenomen luizen zijn voornamelijk ongevlugelde luizen.

WINTERGERST: percelen zonder insecticidebehandeling

Waarnemingsplaats	Zaaidatum	Ontwikkelings- stadium wintergerst	<u>8-9 november</u> % planten met minstens 1 bladluis	Aantal bladluizen per plant	<u>2-4 november</u> % planten met minstens 1 bladluis	<u>25-26 oktober</u> % planten met minstens 1 bladluis	Ligging perceel
Limburg							
Bommershoven	9 oktober	1 blad	0,8%	2,7	0,5%	-	Langs maïs en gras
Herderen	11 oktober	-	-	-	2,8%	1,5%	Langs maïs, gras en plantage
Jeuk	8 oktober	3-4 blad	1,0%	1,5	1,3%	4,3%	Langs gras, vanggewas en plantage
Koninksem	14 oktober	2 blad	1,5%	1,0	0,3%	-	Langs gras, vanggewas en plantage
Nerem	7 oktober	5-6 blad	1,0%	1,3	2,0%	1,3%	Langs gras en plantage
Piringen	15 oktober	1 blad	1,5%	2,2	0,8%	-	Langs gras, vanggewas en plantage
Ulbeek	10 oktober	3-4 blad	5,0%	1,4	5,5%	3,3%	Langs gras, vanggewas en plantage
Vlaams-Brabant							
Bertem	7 oktober	2 blad	4,0%	1	1,3%	-	Onbeschut langs maïs
Holsbeek	17 oktober	2 blad	1,0%	2	1,0%	-	Beschut langs bomen en hagen
Lennik	10 oktober	3 blad	1,5%	2	7,3%	7,0%	Onbeschut langs maïs en vanggewas
Tienen	11 oktober	2 blad	1,3%	1	1,8%	1,5%	Onbeschut langs maïs en gras
West-Vlaanderen							
Helkijn	25 september	6 blad	2,8%	2	3,3%	8,5%	Onbeschut langs vanggewas
Poperinge		1 blad	0,5%	3	0,8%	-	Beschut langs haag en wintergerst
Zuienkerke	18 oktober	1 blad	0,3%	1	0,0%	-	Onbeschut

WINTERTARWE: percelen zonder insecticidebehandeling

Waarnemingsplaats	Zaaidatum	Ontwikkelings- stadium wintertarwe	<u>8-9 november</u> % planten met minstens 1 bladluis	Aantal bladluizen per plant	<u>2-4 november</u> % planten met minstens 1 bladluis	<u>25-26 oktober</u> % planten met minstens 1 bladluis	Ligging perceel
Limburg							
Bommershoven	17 oktober	2 blad	1,5%	1	0,5%	-	Langs maïs, gras en plantage
Engelmanshoven	16 oktober	2 blad	1,0%	1	0,5%	-	Langs maïs, gras, vanggewas en plantage
Vlaams-Brabant							
Lennik	16 oktober	2 blad	0,8%	4	0,8%	-	Onbeschut langs gras en vanggewas
Tienen	20 oktober	1 blad	0,5%	1	-	-	Onbeschut langs gras en vanggewas
West-Vlaanderen							
Gistel	17 oktober	1-2 blad	0,3%	1	0,8%	-	Onbeschut
Houtave	15 oktober	1 blad	0,3%	1	1,3%	-	Onbeschut
Houtem (Veurne)	13 oktober	1-2 blad	0,0%		0,0%	-	Onbeschut langs vanggewas
Otegem	14 oktober	2 blad	2,0%	1	2,5%	0,0%	Onbeschut langs maïsstoppel
St-Denijs (Zwevegem)	16 oktober	1-2 blad	0,3%	1	0,8%	-	Onbeschut langs maïs en vanggewas

VOLGENDE BERICHT: 17 november 2021

WERKWIJZE BLADLUISTELLINGEN IN WINTERGRANEN (WINTERGERST, WINTERTARWE, TRITICALE, SPELT)

Voor de controle op de aanwezigheid van bladluizen in het veld kunnen volgende methodes gebruikt worden:

- **Methode 1:**

De aanwezigheid van bladluizen wordt nagegaan op **planten willekeurig verspreid over het veld**, maar tenminste op één meter afstand van elkaar.

De aanwezigheid van bladluizen wordt bepaald op ten minste 200 planten. Zowel het aantal gecontroleerde planten, als het aantal planten waarop minstens één bladluis aanwezig is, wordt genoteerd. De aantastingsgraad wordt uitgedrukt als % planten bezet met ten minste 1 bladluis.

- **Methode 2:**

De aanwezigheid van bladluizen wordt nagegaan op **meerdere vaste plaatsen verspreid in het veld** (bijvoorbeeld door meerdere rijen van 1 à 2 m lengte uit te zetten, verspreid over het perceel). Bij de eerste telling moet men zowel het aantal gecontroleerde planten als het aantal planten waarop minstens één bladluis aanwezig is, noteren. Vanaf de tweede telling moet dan enkel het aantal planten met aanwezigheid van luizen genoteerd worden (tenzij er tussen de eerste en tweede telling nog verdere opkomst van het graangewas is geweest, dan moet opnieuw het aantal gecontroleerde planten geteld worden). **De aanwezigheid van bladluizen wordt bepaald op ten minste 400 planten.** De aantastingsgraad wordt uitgedrukt als % planten bezet met ten minste 1 bladluis.

Aandachtspunten bij de bladluistellingen:

- Enkel levende bladluizen worden geteld.
- De aanwezigheid van bladluizen moet zeer nauwkeurig en voorzichtig (oplettend dat de bladluizen niet afvallen van de graanplanten of wegvliegen) gecontroleerd worden, namelijk:
 - de bovenkant én de onderkant van de bladeren
 - het hartje van de bladeren zeker openen; de blaadjes zeker opvouwen indien deze nog opgerold zijn!
 - de oksel tussen de stengel en blad zeker openen
 - de stengel tot tegen de grond controleren!
 - ook de stengelbasis tot onder de grond. Dit is des te meer nodig bij koud(er) weer. Hiervoor dienen, na de bovengrondse controle op bladluizen, de graanplanten met de wortels voorzichtig uit de grond gehaald te worden (bv. met een schopje). Vervolgens dient zorgvuldig nagegaan te worden of er bladluizen voorkomen tussen de stengels tot op het uitstoeingsplateau. Dit gebeurt buiten de uitgezette telzones indien gewerkt wordt met methode 2.
- Bladluizen kunnen aanwezig zijn:
 - in verschillende grootte, zelfs zeer klein wat betekent dat er zeer goed van dichtbij moet gekeken worden!
 - in verschillende kleur (lichtgroen, donkergroen, bruinachtig in functie van de soort bladluis)
- De aanwezigheid van bladluizen kan sterk verschillen van perceel tot perceel. Daarenboven kunnen de bladluizen op een perceel heterogeen verspreid voorkomen, met plaatselijk geen tot zeer weinig bladluizen en plaatselijk hoge aantastingsniveaus!
- De bladluistellingen gebeuren bij voorkeur tijdens de warmste uren van de namiddag.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, in eigen vorm of wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het Landbouwcentrum Granen Vlaanderen is niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die zouden kunnen ontstaan bij het gebruik van de gegevens uit deze opgave.

Project met financiële steun van de Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij,
Afdeling Beleidscoördinatie en Omgeving

De LCG-Graanberichten komen tot stand door medewerking van volgende partners van het LCG-Vlaanderen:

- de Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Beleidscoördinatie en Omgeving, te Gent en Leuven
- Inagro vzw, afdeling Akkerbouw, te Rumbeke-Beitem
- de Bodemkundige Dienst van België, te Leuven-Heverlee
- Universiteit Gent, faculteit Bio-ingenieurswetenschappen, vakgroep plant en gewas, te Gent
- vzw PIBO Campus en het Provinciaal Instituut voor Biotechnisch Onderwijs (PIBO), te Tongeren
- het Vrij Technisch Instituut, Land- en Tuinbouw, te Poperinge
- het Land- en Tuinbouwcentrum Waasland (LTCW), Biotechnische & Sport, te Sint-Niklaas
- Praktijkpunt Landbouw Vlaams-Brabant vzw
- Gemeentelijke Technische Tuinbouwschool te Merchtem